

Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum
L. Puusepa tn 1a
50406 Tartu

15.04.2025

nr 11.2-1/25/1845

OTSUS

finantskorrektsiooni tegemise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood: 70007340; edaspidi rakendusüksus) teeb meetme „Tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamine ja tervishoiu kriisideks valmisoleku tagamine” tegevuse „Tervishoiuteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine“ raames finantskorrektsiooni otsuse sihtasutusele Tartu Ülikooli Kliinikum (edaspidi toetuse saaja või hankija) projekti „SA Tartu Ülikooli Kliinikumi A-korpuse rekonstrueerimine“ (nr 2014-2020.15.02.21-0005; edaspidi projekt) osas.

Rahandusministeerium viis 30.01.2025 läbi projektauditi nr ERF-395/2024 (edaspidi auditi lõpparuanne), mille raames tuvastati, et toetuse saaja on riigihanke¹ viitenumbri 238150 „L. Puusepa 8 hoone A-korpuse 2., 3. ja 4. korruse rekonstrueerimise ehitustööd“ (edaspidi riigihange 238150) raames lugenud abikõlblikuks kulu, mis ei ole põhjendatud, mistõttu kohaldab rakendusüksus antud hanke kuludele finantskorrektsiooni ning **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 10 376,48 eurot.**

Otsuse tegemise aluseks on perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) § 8 lg 2 punkt 6, § 45 lg 1 punkt 2, § 46, § 48 lõige 1 ja § 49 ning Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143² „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi ühendmäärus) § 2 lõiked 1 ja 2, sotsiaalministri 14.06.2021 käskkirja nr 74 „Haiglavõrgu arengukava haiglate infrastruktuuri investeringud“ (edaspidi TAT käskkiri) punktid 7.4.1, 7.9.1, auditi lõpparuanne nr ERF-395/2024, projekti raames esitatud kuludokument (edaspidi KD) ning toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

- 1. Toetuse saaja on riigihankes nr 238150 abikõlblikuks lugenud kulu, mis ei ole põhjendatud**
 - 1.1. Rikkumise asjaolud**

¹ Kuni 31.05.2022 kehtinud riigihangete seaduse redaktsiooni alusel

² Lähtuvalt Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 28.06.2023 otsusest nr 5-23-2 kohaldab rakendusüksus vaidlusalusele rikkumisele projekti toetuse rahuldamise otsuse tegemise ajal kehtinud ühendmääruse regulatsiooni, s.o kuni 23.09.2022 kehtinud redaktsiooni

Toetuse saaja viis riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi riigihanke nr 238150 (hanketeade avaldati 10.06.2021) pakkumuste esitamise tähtajaga 26.07.2021. Hankemenetluse tulemusel sõlmiti 03.02.2022 edukaks tunnistatud ühispakkujatega Embach Ehitus OÜ (registrikood 12802319) ja Nordecon AS (registrikood 10099962; mõlemad koos töövõtja) Lepingukokkuleppe nr 6.-9/1180 (edaspidi hankeleping) maksumusega 4 200 222 eurot (käibemaksuta), täitmisajaga 615 päeva.

31.08.2022 sõlmisid osapooled hankelepingu muudatuse nr 1 tulenevalt 24.02.2022 alanud sõjast Ukrainas, mis põhjustas tarneahelate katkemise ning tõi kaasa ehitusmaterjalide ja tööjõukulude märkimisväärse tõusu. Hankelepingu muudatuse nr 1 alusel lepiti kokku, et ühikuhinda korrigeeritakse Statistikaameti poolt kvartaalselt avaldatava ehitushinnaindeksi (edaspidi EHI) kumulatiivse muutuse alusel, võttes baastasemeks 2022. aasta veebruari näitajad.

28.06.2023 sõlmiti hankelepingu muudatus nr 2, millega pikendati hankelepingu täitmistähtaega seoses kolmanda osapoole kohustuste täitmata jätmisega. Täitmisaja pikenedes seoses lisandus muuhulgas täiendav lammutustööde kulu summas 83 087,00 eurot. Täiendav kulu tekkis, kuna lammutustöid teostavad alltöövõtjad ei olnud valmis varasemalt kokkulepitud hinnaga töid teostama ning seetõttu tuli aktsepteerida uute hindadega pakkumisi, mis olid varasemast 83 087,00 euro võrra kõrgemad. Hankelepingu muudatus nr 2 on sõlmitud 2023. aasta juunis, mis tähendab, et Venemaa agressioonist Ukraina vastu ja sellest tulenevast turuolukorra muutusest oldi juba teadlikud. Siiski korrigeeriti lisandunud lammutustööde kulu vastavalt perioodi veebruar 2022 kuni juuli 2023 EHI muutusele ehk siis täiendavalt 10 376,48 eurot.

Auditeeriv asutus tuvastas riigihanke nr 238150 kontrollimisel järgmise rikkumise - toetuse saaja on põhjendamatult abikõlblikuks lugenud täiendavate lammutustööde indekseerimise kulu.

1.2. Toetuse saaja seisukoht

Toetuse saaja on auditi raames esitanud oma selgitused, millised on järgnevad: „*Toetuse saaja nõustub audiitori tähelepanekuga ning finantskorrektsiooniga summas 10 376,48 eurot.*“

Järelevalvemenetluse raames toetuse saaja täiendavat ei lisanud.

1.3. Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

TAT käskkirja punkti 7.4.1 järgi on kulu abikõlblik, kui see on põhjendatud ning punkt 7.4.2 viitab, et abikõlblikud kulud peavad vastama ühendmääruse § 2 lõigetele 1 ja 2.

Ühendmääruse § 2 lõike 1 kohaselt kulu on abikõlblik, kui see on põhjendatud, tekib vastavalt lõigetele 3 ja 4 ning makstakse vastavalt lõikele 5 ning on kooskõlas Euroopa Liidu ja Eesti õigusega. Sama määruse § 2 lõige 2 sätestab - kulu loetakse põhjendatuks, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimuste õigusaktis ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning see tekib taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimuste õigusaktis nimetatud toetatavate tegevuste käigus.

Auditi lõpparuandes leitakse, et kuna uued lammutustööde pakkumused tehti arvestades 2023. aasta juunis kehtinud majanduslikku olukorda, leiab audiitor, et lisandunud lammutustööde kulu korrigeerimist EHI muutusega alates veebruarist 2022 ei saa lugeda põhjendatuks. Tulenevalt sellest on toetuse saaja eksinud ühendmääruse § 2 lg-s 1 nimetatud kulude abikõlblikuks lugemise põhimõtte vastu, mille kohaselt peab kulu olema põhjendatud. Antud juhul ei ole 2023. aasta juunis lisandunud kulu korrigeerimine vastavalt EHI muutusega alates veebruarist 2022 põhjendatud.

Rakendusüksus nõustub auditi lõpparuandes toodud seisukohtadega, et lepingu muudatusest nr 2 tulenevat lammutustööde kulu korrigeerimist EHI muutusega alates 2022 veebruarist ei saa lugeda põhjendatuks, kuna uued lammutustööde pakkumused tehti 2023. a hindasid arvestades ja need juba sisaldasid majanduslikust olukorrast tekkinud hinnatõusu. Seega on toetuse saaja läinud vastuollu ühendmääruse § 2 lõigetega 1 ja 2.

Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 45 lg 1 punkti 2 alusel tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks juhul, kui toetus on makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks.

Tulenevalt ühendmääruse § 2 lõigetest 1 ja 2 ei ole toetuse saaja poolt täiendavate lammutustööde indekseerimine põhjendatud, seega loeb rakendusüksus nimetatud kulu mitteabikõlblikuks ning vähendab toetust alusetult arvestatud kulu võrra, s.o summas 10 376,48 eurot, millest toetuse osakaal on 100%.

1.4. Rikkumisele kohaldatav finantskorrektsioon

STS § 45 lg 1 punkti 2 alusel tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks või tühistamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 143 alusel juhul, kui toetus on makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks.

Toetuse saaja on rakendusüksusele edastanud 01.08.2023 allkirjastatud teostatud tööde akti nr 16, kus on real „Lammutustööd“ kajastatud tööde maksumuseks 83 087 eurot ja tööd kokku maksumusega 195 597,55 eurot ning koos EHI mõjude ja käibemaksuga kokku 292 521,36 eurot.

Auditi aruandes on välja toodud, et perioodi veebruar 2022 kuni juuli 2023 EHI muutus oli ligikaudu 12,49%³, mis tähendab, et lisandunud kulu tulenevalt EHI arvustusest on 10 376,48 eurot⁴.

Rakendusüksus teostas järgmise kontrollarvestuse: EHI mõjuga tööde maksumus kokku on 220 025,12 eurot (195 597,55⁵ + 24 427,57⁶). EHI koefitsient on seega 1,124886891476913 (220 025,12/195 597,55) ja korrutades läbi lammutustööde maksumusega (83 087 eurot) saame tulemuseks 93 463,48 eurot. Seega on toetuse saaja esitanud rakendusüksusele 10 376,48 euro (93 463,48 - 83 087) ulatuses mitteabikõlblikke kulusid.

Mitteabikõlblikud kulud summas 10 376,48 eurot on toetuse saaja esitanud KD-s tunnusega 25, mis on seotud väljamaksetaotlusega P022485 (25.09.2023) ja mis sisaldab teostatud tööde akti nr 16 kulusid.

2. Kuludele rakendatav finantskorrektsiooni summa ja projekti eelarve vähendamine

STS § 46 lõike 3 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetust vastavalt finantskorrektsiooni otsuse tegemise ajal toetuse andmise tingimuste käskkirjas kehtivale proportsioonile. STS § 47 lõike 2 alusel juhul, kui finantskorrektsiooni otsuse on teinud rakendusüksus, vähendab rakendusüksus vastavalt finantskorrektsiooni otsusele toetuse andmise tingimuste käskkirjaga kinnitatud abikõlblike kulude eelarvet.

³ EHI veebruaris 2022: 431,03; EHI juulis 2023: 484,86. EHI muutus: ((484,86-431,03)/431,03)*100≈12,49%

⁴ Lisandunud lammutustööde kulu: 83 087,00 EUR; EHI veebruaris 2022: 431,03; EHI juulis 2023: 484,86. Arvutuskäik: (484,86/431,03)*83 087-83 087≈10 376,48 eurot

⁵ Tööde maksumus kokku Akt nr 16 alusel

⁶ Tabeli „EHI muutused“ alusel EHI mõju

Toetuse saaja on riigihanke nr 238150 alusel tekkinud kulusid kajastanud projekti tegevuse nr 2 „A-korpuse rekonstrueerimine“ raames KDs tunnusega 25 kokku summas 243 767,80 eurot (sh käibemaks).

Lähtuvalt otsuse punktidest 1.1-1.2 loeb rakendusüksus riigihankega nr 238150 seotud kuludest mitteabikõlblikuks 10 376,48 eurot, millest toetus moodustab 100%.

Tulenevalt asjaolust, et toetus on välja makstud, tuleb toetuse saajal mitteabikõlblik toetuse osa summas 10 376,48 eurot tagasi maksta.

3. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 40 lõikest 1 tulenevalt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Rakendusüksus edastas 24.03.2025 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht ühes võimalike lisatõenditega hiljemalt 07.04.2025. Toetuse saaja teavitas 07.04.2025 toetusete registri postkasti vahendusel, et: „*[O]mapoolse seisukoha finantskorrektsiooni osas oleme esitanud eelnevalt auditi läbiviijale ning meil pole sellele midagi lisada.*“

4. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. lugeda projekti „SA Tartu Ülikooli Kliinikumi A-korpuse rekonstrueerimine“ raames mitteabikõlblikuks kuluks **10 376,48** eurot, millest toetus moodustab 100%;
2. nõuda toetuse saajalt tagasi toetus summas 10 376,48 eurot;
3. toetuse saajal maksta 60 kalendripäeva jooksul finantskorrektsiooni otsuse jõustumisest arvates tagasimaksmisele kuuluv toetus summas 10 376,48 eurot Rahandusministeeriumi pangakontole SEB Pank – a/a EE891010220034796011 (SWIFT: EEUH22X) või Swedbank – a/a EE932200221023778606 (SWIFT: HABAEE2X) või Luminor Bank EE701700017001577198 (SWIFT: NDEAEE2X) või LHV Pank EE777700771003813400 (BIC/SWIFT: LHVBE22) viitenumbriga 2800082912. Selgituseks märkida projekti number ja finantskorrektsiooni otsuse number.
4. toetuse saajal tuleb tasuda viivist 0,1% iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest, kui toetuse saaja ei tagasta toetust käesolevas otsuses ettenähtud tähtpäevaks, kandes kogunenud viivise otsuse resolutsiooni punktis 3 märgitud Rahandusministeeriumi pangakontole;
5. vähendada projekti eelarvet tegevuses 2 „A-korpuse rekonstrueerimine“ otsuse resolutsiooni punktis 1 märgitud summas.

Otsuse peale on õigus esitada TAT käskkirja, STS-i ja HMS-i kohaselt vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams
toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Merike Kraam
5340 5168
Merike.Kraam@rtk.ee